

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van**Kenmerk**

Z/25/081678 / D/25/178588

Portefeuillehouder

Jelmer Vierstra

Portefeuille

Energietransitie

Opsteller

Lindeijer, Erwin

Onderwerp

Schriftelijke vragen ex. artikel 42 RvO van LijstvanderDoes inzake Proces Windturbines in Reijerscop een
Aanwijzing turbines bij Montfoort/Oudewater

Beantwoording van de vragen***Toelichting Reijerscop***

Onlangs kwam de fractie van LijstvanderDoes in het bezit van het Weidevogel rapport 2024 over weidevogelbeheer van de Lopikerwaard. Ook de polder Reijerscop hoort tot dit gebied. De Lopikerwaard blijkt een kwetsbaar gebied waar jaarlijks in het kader van weidevogelbeheer, de vinger aan de pols wordt gehouden. Uit het Weidevogel rapport over 2024 blijkt dat in de polder Reijerscop de volgende beschermde vogels zijn gesignaleerd en worden gevolgd op aanwezigheid, broedgelegenheid en kuikengebied.

- Kievit
- Grutto
- Tureluur
- Scholekster
- Krakeend
- Wilde eend
- Slobeend
- Gele kwikstaart
- Veldleeuwerik

Tevens blijkt uit het laatste Weidevogel rapport 2024 dat de BTS (bruto territoriaal succes) voor de polder Reijerscop, het hoogste is van alle betrokken polders uit het rapport namelijk 175%. Het gaat dus goed met de natuur en de weidevogels in Reijerscop, en dat willen we graag zo houden.

Diverse boeren in Reijerscop zijn al jaren aangesloten bij het Weidevogelbeheer, waar ze voor gecompenseerd worden en dat gezien de resultaten ook succes heeft. Ten tijde van het Raadsvoorstel Gebiedsvergelijking Barwoutswaarde en Reijerscop voor windturbines (januari 2023), is dit weidevogel rapport niet aan de orde gekomen. Ook een onafhankelijk veldonderzoek voor alle flora en fauna heeft in de polder Reijerscop, voor zover wij weten, nooit plaatsgevonden, terwijl dit volgens wettelijke bepalingen van de Flora en Faunawet wel zou moeten.

LijstvanderDoes heeft hierover de volgende vragen opgesteld voor het college:

Reijerscop

Vraag 1. *Is het college op de hoogte van het feit dat de Reijerscop een kwetsbaar gebied is met weidevogelbescherming en monitoring van soorten, aantallen, broedplekken, en kuikengebied? Indien ja, waarom acht het college deze polder geschikt voor windturbines, indien nee, is het college het met ons eens dat de polder Reijerscop hierdoor ongeschikt is voor het plaatsen van windturbines omdat hiermee beschermde dieren en natuur worden bedreigd?*

Antwoord:

Op de vierde bewonersavond voor Reijerscop op 22 april 2024 heeft de gemeente uitgebreid stilgestaan bij de eerste monitoring van weidevogels in Reijerscop, voorjaar 2024. Hierover is overleg gepleegd met diverse experts, onder andere van de provincie. De Reijerscop is inderdaad een gebied waar kwetsbare weidevogels voorkomen. De provincie heeft echter aangegeven dat Reijerscop geen weidevogelkerngebied is. In de planMER van de provincie was dat al geconstateerd en daar is Reijerscop aangewezen als kansrijk gebied voor windturbines. De initiatiefnemer zal via een projectMER onderzoeken hoe de effecten gemitigeerd of gecompenseerd kunnen worden. Het college beslist over de kaders voor de projectMER en toetst dat onderzoek. Het college gaat er van uit dat eventuele significante effecten op weidevogels kunnen worden gecompenseerd met het realiseren van compensatiegebieden.

Vraag 2. *Heeft er ooit een gedegen, onafhankelijk veldonderzoek plaatsgevonden in de polder Reijerscop, waarbij niet alleen de vogels maar alle, zich daar bevindende, flora en fauna onderzocht is?*

Antwoord:

In deze fase is nader veldonderzoek nog niet aan de orde.

Vraag 3. *Indien nee, waarom niet? Indien ja, was het college op de hoogte van dit onderzoek, en waarom is dit onderzoek niet verstrekt aan de raad in januari 2023 toen de raad een keuze maakte voor een van de twee locaties voor windturbines?*

Antwoord:

Een dergelijk gedetailleerd onderzoek is in deze fase van het proces (vaststellen Toetsingskader) nog niet aan de orde. Na vaststelling van het toetsingskader kan een initiatiefnemer een concreet plan opstellen, waarbij bekend is waar de windturbines exact komen te staan. Als dat bekend is, zal een uitgebreid onderzoek worden gedaan op kosten van de initiatiefnemer. Dat onderzoek wordt verplicht gesteld middels de projectMER voor de aanvraag omgevingsvergunning en dient zo nodig aangevuld te worden ten behoeve van een eventuele natuurvergunning door de provincie.

Vraag 4. *In de flora/fauna wet staat al jaren bepaald dat als sprake is van mogelijke schade voor natuur, mens en dier, voorafgaand aan een project een ecologisch en biodivers (veld)onderzoek gedaan moet worden. Hoe kan het dat het college en de verantwoordelijke wethouder (zelf bioloog), zolang (ruim 3 jaar) een kostbaar project als plaatsing van windturbines blijft doorzetten, zonder dat, aan de voorkant, duidelijk is of er na realisatie sprake is van blijvende en wellicht onherstelbare schade?*

Antwoord:

Nederland en Europa kennen vrij strenge wetgeving ter bescherming van kwetsbare soorten, waar het college blij mee is. Van de betrokken deskundigen en van de provincie hebben wij voor de noodzakelijke natuurvergunning geen signalen ontvangen dat er bij windturbines in Reijerscop onvermijdelijke en niet compenseerbare significante ecologische schade zou optreden. Dit wordt nader onderzocht in de MER. Mocht daaruit blijken dat plaatsing van windmolens onverenigbaar is met flora en fauna wetgeving dan zal een vergunning niet verleend worden.

Vraag 5. *Wie kunnen de inwoners aansprakelijk stellen voor de schade aan de gezondheid, natuur, waardevermindering eigendommen etc..... Wat zijn de mogelijkheden voor onze inwoners en hoe weten zij dat een schadebedrag onafhankelijk wordt vastgesteld. Dit n.a.v. TNO rapport uit 2022 dat wij ontvingen. Hieruit blijkt dat de werkelijke planschade volgens TNO oploopt naar meer dan 15 miljard euro en dat deze info niet is meegenomen bij het maken van de windenergieplannen. Wie gaat dit betalen, de gemeente en/of de Provincie en/of het Rijk, de initiatiefnemers voor de plaatsing van turbines?? We kunnen er namelijk wel van uitgaan dat de bewoners hierover naar de Raad van State zullen stappen en de gemeente is de dichtstbijzijnde bestuurslaag om aansprakelijkheid te claimen voor onze inwoners. Heeft het college hiervoor voldoende gelden klaar liggen?*

Antwoord:

Plaatsing van windturbines kan effect hebben op de waarde van onroerend goed. Dat is een van de redenen dat de gemeente wil dat omwonenden mee kunnen profiteren van een windpark, bijvoorbeeld middels een omgevingsfonds. Er zijn ook landelijke regels over waardevermindering van woningen. Hierbij geldt de regeling in de Omgevingswet over nadeelcompensatie. De gemeente verwijst naar de website www.iplo.nl, de handreiking Nadeelcompensatie

Omgevingswet en afdeling 15.1 van de Omgevingswet. Daarin is 4% eigen risico vastgesteld voor een "normaal maatschappelijk risico", en een overgangsregeling.

Ook maatregelen om natuurschade tegen te gaan komen voor rekening van de initiatiefnemer. Om gezondheidsschade zo veel mogelijk te voorkomen worden de drie soorten normen in het Toetsingskader toegepast. De initiatiefnemer dient zich hiernaar te voegen, en eventuele daaruit volgende kosten zelf te dragen.

Vraag 6. *Voor wat betreft de netcongestie.....heeft het college een harde toezegging van Tennet en/of Stedin ontvangen wanneer de aansluiting van windturbines gerealiseerd kan worden?*

Antwoord:

Er is nog geen zekerheid wanneer windturbines in Reijerscop gereed zijn om aangesloten te worden, dus een harde toezegging is niet aan de orde. De netcongestie is gepland vóór 2030 voldoende te zijn opgelost om de windturbines dan aan te kunnen sluiten. Wel is zeker dat windturbines niet gebouwd zullen worden zolang een netaansluiting niet gegarandeerd is. Dit omdat financiers een aansluiting zullen eisen voordat zij geld verstrekken.

Zo ja, wanneer is dat dan.. en zo nee, waarom deze haast met plaatsing van turbines? Kan de ambtelijke capaciteit dan niet beter voor andere dringerder zaken ingezet worden?

Antwoord:

Het ontwikkelproces voor de windturbines is gestart ruim voor de eerste besluitvorming in 2021 en duurt naar verwachting in ieder geval tot 2029. Van haast is dus geen sprake. Het is vanwege de dringende klimaatproblematiek en het nakomen van regio-afspraken over energieopwek niet wenselijk te wachten met besluitvorming inzake de energietransitie.

Vraag 7. *Is het college op de hoogte van het bestaan van duurzame windturbines? Dit zijn windturbines die geheel gemaakt zijn van gelamineerd balsahout, dat duurzaam en circulair is en niet de nadelen van giftige uitstoot hebben. Indien ja, waarom is deze mogelijkheid dan niet als dwingende voorwaarde voor plaatsing opgenomen in het RV Toetsingskader Windturbines Reijerscop? Zo nee, wil het college het RV aanpassen zodat dit als een dwingende voorwaarde in het raadsvoorstel komt te staan?*

Antwoord:

De keuze van geschikte materiaalcombinaties voor hoge windturbines is aan de initiatiefnemer. Die kan alleen kiezen uit gecertificeerde windturbines. Er is geen gecertificeerde windturbine die volledig uit balsahout is gemaakt. Sommige windturbines bevatten wel balsahout als onderdeel van de wieken. Balsahout heeft bepaalde voor- en nadelen, ook op het gebied van duurzaamheid. Omdat verschillende materialen voor- en nadelen kennen, heeft het college geen dwingende voorwaarden opgenomen met betrekking tot de te gebruiken materialen in een windturbine.

Vraag 8. *Alle raadsleden hebben kortgeleden de uitslagen van een enquête ontvangen. Deze enquête is gedaan door Kieskompas in heel Nederland. Bij het intypen van de gemeente Woerden kwam naar voren dat slechts 32% van de inwoners van Woerden geheel voor de plaatsing van windturbines is. Dat wil dus zeggen dat 68% er niet geheel voor is. In de Res 1.0 wordt gesproken van voorwaarden zoals voldoende draagvlak, en de verantwoordelijke wethouder heeft zelf diverse malen gezegd dat bij onvoldoende draagvlak het project afgeblazen zou worden. Kan het college verklaren waarom dit inmiddels niet is gebeurd?*

Antwoord:

De gemeenteraad van Woerden heeft het college opdracht gegeven voor het proces naar het realiseren van windturbines in Reijerscop. Dat is voor het college het hoogste orgaan als het gaat om draagvlak.

Om alle twijfels over een overheid die niet luistert naar haar inwoners, weg te nemen, is het college bereid hierover een lokaal referendum, enquête of volksraadpleging in de gemeente te houden?

Antwoord:

Het uitvoeren van een referendum was geen onderdeel van het gebiedsproces. De raad heeft de opdracht voor het gebiedsproces vastgesteld met een startnotitie. Het college heeft op basis daarvan het Toetsingskader opgesteld waarover het college op eigen initiatief een zienswijze periode heeft ingelast.

Vraag 9. *Hoeveel heeft de gemeente de afgelopen 3 jaar geïnvesteerd in onderstaande grote opwekking van energie, inclusief de personeelskosten en welke vergoeding van andere overheden stond hier tegenover?*

a. in de komst van windturbines,

b. de komst van zonnevelden,

- c. de ontwikkeling energie uit warmte,
- d. de ontwikkeling van alternatieve opwek bijvoorbeeld SMR's,
- e. samenwerking met bedrijven die energie overhouden om dit te gebruiken voor de Transitie.

Antwoord:

De gemeente heeft geen eigen investeringen gedaan in de opwek van energie de afgelopen drie jaar. De gemeente heeft wel in opdracht van de gemeenteraad gewerkt aan kaders voor het mogelijk maken van de grootschalige opwek van energie, zowel wind als zon. Alle kosten hiervoor konden betaald worden met CDOKE-gelden. Dit zijn gelabelde gelden vanuit het rijk.

Montfoort/Oudewater

De Provincie heeft kortgeleden bij Oudewater/Montfoort gebieden aangewezen voor de plaatsing van hoge windturbines. Er is een plaatsing gepland door het commerciële bedrijf Pure Energie op 800 meter van Sportpark Cromwijk en wijk Molenvliet. Als dit doorgaat komen deze turbines op 800 meter van de grootste wijk van Woerden, Molenvliet te staan. Omdat de wind heel vaak west en/of zuidwest waait heeft dit consequenties voor de sporters van Sportpark Cromwijk en inwoners van Molenvliet. De provincie heeft dit onderkent en de sportverenigingen van Cromwijk hebben hierover van de provincie een info en een uitnodiging voor de startbijeenkomst participatie gekregen. Of de inwoners van Molenvliet die in een cirkel van 2.500 meter van de turbines wonen (en dus overlast kunnen krijgen) dat ook hebben gekregen is ons niet bekend.

LijstvanderDoes heeft hierover de volgende vragen opgesteld voor het college:

Vraag 10. *De sportverenigingen in Sportpark Cromwijk hebben een uitnodiging gehad voor de startbijeenkomsten op 31 maart in Oudewater. Zijn hiervoor ook bewoners van Molenvliet, binnen de cirkel van 2.500 meter uitgenodigd?*

Antwoord:

Nee, de provincie heeft voor haar projectbesluit windenergie Oudewater/Montfoort in eerste instantie een kleinere groep omwonenden (gevestigd binnen de 800m van een zoekgebied voor windturbines) uitgenodigd. De gemeente heeft er bij de provincie wel op aangedrongen om ook mensen uit te nodigen die op grotere afstand van een mogelijk windpark wonen. Maar de provincie heeft daar vooralsnog geen gehoor aan gegeven. Pure Energie heeft ook mensen uitgenodigd, voor hun plannen voor een ander windpark, ten zuiden van de A12 ter hoogte van de Cattenbroekseplas, op meer dan 3 km van sportpark Cromwijk.

Vraag 11. *In januari 2023 is bij de gebiedsvergelijking gekozen voor Reijerscop en viel de locatie Barwoutswaarder af omdat: "de meest oostelijke windturbine ligt op 800 meter van de wijk Molenvliet" (tekst gebiedsvergelijking).*

• Locatie Barwoutswaarder bleek dus ongeschikt, omdat die ligt op 800 meter van Molenvliet. Geldt dezelfde afstand dan niet als de provincie en Pure Energie turbines wil plaatsen op grondgebied van Montfoort/Oudewater en Woerden daar last van krijgt? Was in de RES 1.0 niet afgesproken dat in dit soort gevallen overlegd moet worden met de gemeente die de overlast gaat of kan gaan ervaren?

Antwoord:

De provincie maakt een andere afweging over afstanden tot omwonenden dan de gemeente Woerden. Zie verder het antwoord op vraag 10.

• Kan het college ons vertellen of hierover met de Provincie vooraf overleg is geweest over de plaatsing van turbines in de buurgemeenten waar Woerden last van gaat krijgen, en zo ja, waarom weet de raad dit niet?

Antwoord:

Ja. De gemeenteraad van Woerden is hiervan middels de raadsinformatiebrief over het besluit van de provincie van 16 januari 2025 op de hoogte gebracht.

• Indien nee, wat vindt het college hiervan en gaat het college hierover alsnog met de Provincie in gesprek, met als doel deze turbines uit de cirkel van 2500 meter van Woerdens inwonersgebied te verplaatsen?

Antwoord:

Nee, de gemeente Woerden hanteert geen afstandsnorm van 2500 meter. De gemeenteraad heeft in 2021 een Afwegingskader vastgesteld met als vuistregel minimaal 800m van woonkernen. De gemeente Woerden dringt er bij de provincie op aan om de kaders uit het Woerdense toetsingskader te hanteren, zodra dat is vastgesteld.

• *Kan het college nagaan of behalve de sportverenigingen ook inwoners van Molenvliet betrokken gaan worden bij de participatie over deze turbines?*

Antwoord:

De provincie is van plan om later in het proces een schil van 2.500 meter (ongeveer 10x de tiphoogte) rondom het windproject Oudewater-Montfoort (zoekgebied 8) te hanteren en te betrekken. Bij de provincie Utrecht kan eenieder zich aanmelden die wil meedenken over het vervolg van het genomen besluit. Dat kan via WindMo@provincie-utrecht.nl. Iedere inwoner van Molenvliet die dat wil kan zich op dit mailadres melden.

• *Gaat het college zich inzetten om overlast voor onze inwoners in Molenvliet te voorkomen?*

Antwoord:

Ja. Het college gaat zich inzetten om de overlast voor inwoners in Molenvliet zo veel mogelijk te voorkomen. Hiervoor kan zij het Toetsingskader windenergie Reijerscop als leidraad gebruiken, zodra dat is vastgesteld.

Bijlagen

n.v.t.